

ELŐFIZETÉS

HELYBEN ÉS VIDÉKEN:

Egyes évre	— —	1080 Lej
Fél évre	— —	540 Lej
Nevezet évre	— —	270 Lej
Havonta	— —	90 Lej
Hirdetések díjazása	szerint	

EGYES SZÁM ÁRA — 5 Lej

VASÁRNAP — — — 6 Lej

Bucurestiben 50 hantól több

Szerkesztőség:

Arad, Acsev.-palota,

Kiadóhivatal:

Aradi Nyomda Vállalat

Dulev Regele Ferdinand 4/22.

„Józsei Ióherceg-ut.”

Sürgönycím: Közlöny, Arad,

Telefonszám:

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
151.

Megjelenik naponta reggel.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI ÉS KÖZGAZDASÁGI NAPILAP

* Főszerkesztő: STAUBER JÓZSEF. *

A gyilkos érettségi.

Megrázóan tragikus események iratják ezeket a sorokat és teszik most már véresen aktuálissá a témát, amely Anghiescu baccalaureatusi rendszere néven préselődött be fájdalmasan az ország köztudatába. Erről az érettségi rendszerről már elmondta mindenképpen a maga véleményét, károsnak találta valamennyi pedagógus, ostobaságnak s emberkinzásnak minősítette a sajtó csaknem kivétel nélkül, úgy hogy mikor a nemzeti-parasztpárt uralomra került, első beígért teendői közé tartozott, hogy ezen a rendszeren változtasson. Sajnos, Costachescu miniszter módosítása nem sikerült. Az új közoktatásügyi miniszter valami enyhe faragcsálást végzett az érettségi körül, de a tulajdonképeni bajt, magát a rendszert és az Anghiescu-féle szellemet nem tudta megölni. Talán nem is akarta: ki tudja.

De ne vigyük most ismét politikai térére a dolgot. Ne beszéljünk az erőszakos románizáló tendenciáról, ne a kisebbségeket oly károsan érintő szelekcióról, amely a baccalaureatus nyomában jár, ne beszéljünk semmi másról, csupán arról, hogy a mostani pótérettségik során két diák, két 18—20 éves fiatalember elhajtotta magát az életet. Mert megbukott a pótérettségik. Az egyik agyonlőtte magát, a másik a vonat elé feküdt. Még az a titkos megállapítás se vonatkozhatik ezutal ránk, hogy csak azért beszélünk, mert saját vérünkön van szó. Nem, mert ez a két diák román fiatalember. Két román ifjú ment a halálba azért, mert Anghiescu urnak méltóztatott hozni egy iskolatörvényt. Most aztán még azok is, akik eddig vak sovinizmusból helyeselték titokban vagy nyíltan az érettségi, akik talán meg is akadályozták, hogy Costachescu kiírta abból Anghiescu szellemét, vagy egyáltalán eltörölje teljesen, most azok is beláthatják, hogy a sok panasz és védekezés nem volt üres beszéd. Az érettségi gyilkos. És a gyilkosnak mindegy, hogy milyen nemzetiségű az áldozat. Neki egy a fontos. Hogy diák legyen. Életre készülő, fiatal hajtás, amelyekből a jövő nemzet rekrutálódik.

Senki jobban el nem ítélte és ítéli ezt a szisztémát, mint Iorga Miklós professzor, aki középkori inkvizíciós maradványnak minősítette nem egyszer. Már pedig ő csak ért a dolgokhoz valamit. Ugyilátszik azonban, az ő szava sem használt. Semmilyen érv, logika nem tudta megszüntetni a baccalaureatus, amelyre semmi szükség sincsen, amely betegre izgatja a diákokat, a szülőt, amely végeredményben nem egyéb, mint kimpaddal kevert lutri és szórakozás néhány tanszadistának.

Most aztán már vér folyt. Reményteljes román ifjak futottak a halálba, mert nem tudtak felelni a pótérettségik. Halottak, elesettek, fiatal mártírok szegélyezik a gyilkos érettségi utját... most aztán végre mégis itt az ideje, hogy kivégezzék e gyilkost: az érettségi rendszert. Mert gyilkolni büntetlenül talán mégse lehet egy törvényekkel és társadalmi renddel bíró országban.

Bratianu bejelentette a kormánybukató kampány megkezdését.

A liberális párt, mihielyt uralomra kerül, hatályon kívül helyezi a közigazgatási reformot. — Bratianu nem fogadta el Argetoianu kilépő nyilatkozatát és módot keres a kibékülésre.

(Az Aradi Közlöny bucaresti-i tudósítójának távirata.) A liberális párt végrehajtó bizottsága ma délelőtt Bratianu Vintila elnökletével értekezletet tartott, amelyen résztvettek az összes volt liberális miniszterek és államtitkárok, valamint a vidéki szervezetek elnökei.

Az értekezleten Bratianu hosszabb exposé tartott, amelynek során ismertette a gyűlés összehívásának okait, majd támadta a kormányt a közigazgatási reform miatt, amelyet a liberálisok uralomra jutásuk után azonnal hatályon kívül helyeznek.

Élesen bírálta a kormány intézkedéseit a lupényi eseményekkel kapcsolatban, amelynek bűnöseit a kormány nem büntette meg. Helytelenítette a kormány cadrlateri telepítési politikáját, valamint

a kisebbségekkel szembeni magatartását is. Azzal vádolta a kormányt, hogy dezorganizálta a közigazgatást.

Bratianu bejelentette a kormánybukató kampány megkezdését.

zálta a közszolgálati ágakat, mert a hivatásos tisztviselők helyébe politikusokat ültetett. Végül támogatta a kormány pénzügyi politikáját és Mihalache agrárreformját, majd bejelentette a kormánybukató kampány megkezdését.

Bratianu után Saveanu biztosította a volt miniszterelnököt a párthívek bizalmáról, majd Mosoiu és Duca szólaltak fel hasonló értelemben. Végül Bratianu megköszönte a bizalom megnyilvánulását és délután a vidéki szervezetek elnökeinek bevonásával tartott bizalmas megbeszélést.

Bucurestiből jelentik:

Bratianu Vintila nem fogadta el Bratianu-nak a pártból való kilépését és megbízta Ducát, hogy találjon megfelelő formulát a kibékülésre.

Miután Duca délelőtt nem találta meg Argetoianu-t, utóbbi nem vett részt a liberálisok mai értekezletén.

Arad megtagadta a rendőrség fentartásához való hozzájárulást

Az interimár-bizottság törvényellenesnek nyilvánított egy miniszteri rendeletet és nem hajtja azt végre. — Felülvizsgálják a városi jövedelmeket csökkentő miniszteri rendeleteket. — Az egészségügyi intézmények fentartása.

(Arad, október 2.) Már hetek óta folyik a vita az aradi városházán és megyeházán, mi történjék az aradi egészségügyi intézmények fentartásával, amelyet az egészségügyi minisztérium a megyére és városra hárított át. A városnak még a rendőrség is problémát okozott, amennyiben a belügyminisztertől rendelet érkezett, amely kötelezte a várost, hogy költségvetésébe 110 rendőr fizetésére 3 millió 583.000 lejt vegyen fel. A két ügyben ma az interimár bizottság rendkívül érdekes határozatot hozott, amennyiben elhatározta, hogy

megtagadja a miniszteri rendeletek végrehajtását és nem veszi fel költségvetésébe az előirányzott összegeket.

A kérdésnek valószínűleg még érdekes fejleményei lesznek.

A bizottság mai ülésén az egészségügyi intézmények kérdésében Jegesi Károly dr. városi főügyész kijelentette, hogy a miniszteri rendeletnek semmi törvényes alapja nincsen és vissza lehet utasítani annak végrehajtását. A bizottsági tagok kijelentették, hogy a város autonómiáját meg kell védeni, majd Cucu Vazul dr. városi főorvos beszámolt arról, hogy az állam a bélyegeladások jövedelmének 3 százalékát szavazta meg a városoknak és községeknek az egészségügyi intézmények fentartására. Arad azonban ezideig semmit sem kapott. Olariu István városi titkár kifejtette, hogy a város nem köteles magára terhet venni, ha az állam nem gondoskodik megfelelő fedezetről. A vita folyamán Velcsov Géza dr. helyettes elnök érdekes javaslatot tett, amennyiben azt indítványozta, hogy a város vezetősége, illetve az interimár bizottság vizsgálja felül azokat a miniszteri rendeleteket, amelyek elvették, vagy csökkentették a város egyes bevételeit

és amennyiben úgy találja, hogy azok törvénytelenek, állítsa vissza az eltörölt jövedelmeket és tagadja meg a rendelet további végrehajtását. Lutai Cornel dr. elnök erre elrendelte, hogy a bizottság legközelebbi ülésére hozzák be ezeket az aktákat is. Az egészségügyi intézmények fentartására nézve pedig elhatározták, hogy csak akkor vállalja a város a kiadásokat, ha az állam megfelelő fedezetről gondoskodik.

Külön tárgyalták a kórház vezetőségének azt a kérését, hogy a város adjon fát az intézmény részére. A kérvény előadja, hogy a kórháznak csak néhány napra van fája és a betegek egészségi állapotára nézve végzetes következményekkel járna, ha nem kapna tüzelőanyagot. Lutai Cornel dr. kijelentette, hogy a város a megyével egyetemben ezutal még ad fát, de a jövőben ezt is megszünteti, miután ez is az állam kötelessége.

Ezután a rendőrség kérdésére került a sor. Miután megállapítást nyert a különböző törvények szövegéből, hogy a városnak csak a községi rendőrség fentartása a kötelessége, elhatározták, hogy megtagadják az erre vonatkozó miniszteri rendelet végrehajtását és nem veszik fel a kívánt összeget a költségvetésbe.

Óriási munkáselbocsátás Svédországban.

Stockholmból jelentik: Tegnap, október 1-én egész sor munkaegyezményt mondtak fel a munkaadók. A felmondások következtében 60 ezer munkás vesztette kényerét. A fémiparban 30 ezer, a gyufafabrikában 5500, a vasutaknál 5 ezer munkás maradt munkanélkül.

Buzdugan régens állapota változatlanul súlyos.

Besancon párisi tanár repülőgépen jön a nagybeteg régenshez. — Maniu, Vaida és Ioanitescu Buzdugannál. — A mai orvosi jelentés.

Bucurestiből jelentik: A fővárosban tegnap este nagy izgalmat keltettek a Buzdugan régens betegségéről elterjedt hírek. Politikai körökben bizonyos izgalommal tárgyalták, hogy Miron Christea után immár a másik régens betegségével is számolni kell. Az elterjedt hírek szerint az orvosok este konziliumot tartottak Buzdugan régensnél, azonban utána újabb orvosok meghívását határozták el.

A bucaresti-i lapok közül legbövebben a Dimineata foglalkozik az ügyvel és a következőket írja:

Buzdugan régens tanácsstag egészségügyi állapota erősen meggyengült. Különösen jelentős hőemelkedésről beszélnek. Komplikációk részben

a régens régi veschéjából származtak és az orvosok elsősorban is a leginesszebbmenő nyugalmat tanácsolták. A régens a General Budisteanu-ucca 16. szám alatt levő lakásán fekszik; állandóan mellette tartózkodik két fia, valamint veje, Vasiliu dr. kolozsvári ügyvéd.

Este újabb orvosi konziliumot tartottak, a melyen résztvettek Nelu Muscel, Teucharin és Marinescu egyetemi tanárok, majd később megjelent Popovici dr. orvostanár, Popovici Mihály pénzügyminiszter öccse. Az orvosi konziliumon Hiotu udvari miniszter is résztvett.

Az orvosok tanácskozása körülbelül egy

Schober kancellár teljesíti a Heimwehr követeléseit.

(Az Aradi Közlöny bécsi szerkesztőségétől.) A kancellári hivatal futára ma finom japán papírosra nyomott meghívót kézbesített az Aradi Közlöny bécsi szerkesztőségébe.

A szövetségi kancellár tisztelettel meghívja

Szemere Pál szerkesztő urat ma délutánra.

Schober kancellárnak egyik első teendője tehát az volt, hogy kapcsolatot teremtsen a külföldi sajtó reprezentánsaival. A fogadás a szokott külsőségek közepette zajlott le. Az üdvözlések után a kancellár a külföldi sajtó támogatását kérte rendesinál munkájához, majd közvetlen módján elbeszélgetett, vendégeivel, készséggel felelve a feladott kérdésekre.

Az egyik bécsi lap szerkesztője a beszélgetés kapcsán felkérte, hogy Schober kancellár parlamenti bemutatkozó beszédében igen rokonszenves hangon szólt a Heimwehr-mozgalomról és megkérte, hogy precizírozza tisztábban a kormány szándékait. A feltett kérdésre Schober kancellár a következő igen érdekes választ adta:

— Készséggel teljesítem azon kívánságát, hogy nyilatkozzak a Heimwehr-mozgalomról és a nemzetgyűlésen mondott beszédemet kiegészítem. Mindenelőlti csodálkozásoknak kell kifejezést adnom, hogy olyan világos és félre nem érthető szavaimat az ellenzék szónoka hamisan értelmezte. Fölötte demokratikusnak tartom, sőt az egyedüli lehető utnak tekintem azt, hogy egy

olyan erős népmozgalmat, mint a Heimwehr, nem szabad ignorálni.

Az összes politikai pártok számára is súlyos hiba lenne, ha a kormány nem respektálná a nép hangulatát. A demokrácia helyes útja a kormány számára csak az lehet, ha

a legnagyobb érdeklődést és megértést tanúsítja eme népmozgalmat szemben és minden jót, amely benne rejlik, megvalósítja.

— Így értettem propagandabeszédemet és éppen az elvárásuknak, amely igényt tart arra, hogy a széles héptömegeken nyugvó pártnak tekintsék, nem lett volna szabad félreérteni szavaimat. Minél gyorsabban és céltudatosabban fogja a parlament gépezet az alkotmány-

órág tartott, majd utána az udvari minisztérium utján a következő hivatalos kommunikét adták ki a beteg állapotáról:

Buzdugan régens tanács tag az elmúlt héten hólyagbántalmakkal küzdött, amelyhez spanyolnátha is járult és ezek magas lázt eredményeztek. Ezekhez a komplikációkhoz reumatikus fájdalmak is hozzájárultak. Tegnap reggel a beteg hőmérséklete 38,4, érverése percenként 84, este nyolc órakor hőmérséklete 38,1, érverése 80 volt. Állapota kielégítő.

A hivatalos jelentést Nelu Muscel, Teucharin, Marinescu és Popovici dr. orvostanárok írták alá.

A királyi ház minisztere ma délelőtt a következő második bulletint adta ki Buzdugan régens állapotáról:

Buzdugan régens állapota változatlan. A gégegyulladás javult és a tüdőben semmiféle komplikáció nem jelentkezett. Hőmérséklet 38,6, érverés 94.

Az orvosok egész délelőtt a régens betegsége mellett tartózkodtak. Hiotu udvari miniszter és Bossi udvari titkár a királyi család megbízásából meglátogatták Buzdugant. Maniu miniszterelnök ma reggel érkezett vissza Balciból és azonnal Buzduganhoz ment, akít Vaida és Ioanitescu miniszterek is meglátogattak. Mára várják Besancon híres párisi professzort, aki repülőgépen jön Bucurestibe.

reform kérdéskomplexumát elintézni, annál inkább el fog tűnni a törvénytelenység minden gondolata és hazánk és népünk végre hozzájut ahhoz a nyugalomhoz, amely feltétlenül szükséges a nyugodt gazdasági fejlődéshez. Az elmúlt vasárnap Heimwehr-felvonulásainak nyugodt lefolyása megerősíti felfogásom helyességét.

Az érdekes nyilatkozatból kitűnik, hogy Schober kancellár el van tökélve arra, hogy a szociáldemokraták ellenére is, megvalósítja a Heimwehr-követeléseit.

Az amerikai nagyipar vesztegetésekkel operált a leszerelés ellen

Washingtonból jelentik: Ismeretes az a nagyarányú vesztegetési ügy, amelyet a nagyipar követett el a leszerelési tervek végrehajtása ellen. Ebben az ügyben ma érdekes változás hangzott el, mert Searer kihallgatása al-

kalmával bevallotta, hogy Hearst újságfjedelemtől havi kétezer dollárt kapott, hogy az Unióban hangulatot keltsen a nemzetközi döntőbíráóság ellen. Az ügyben újabb botrányok kitérőse várható.

Csütörtökön minisztertanács foglalkozik Budapesten Garami és Buchinger ügyével.

(Az Aradi Közlöny budapesti tudósítójának éjszakai telefonjelentése.) Garami Ernő és Buchinger Manó, az ismertnevű két szociálista vezér hazatérése most már rövid időn belül meg fog történni. Hivatalos helyen ugyan elzárkóztak a nyilatkozattétel elől és a szociáldemokrata pártvezetőség sem hajlandó a nyilatkozatadásra, az Aradi Közlöny budapesti tudósítójának azonban sikerült erre vonatkozólag a következő teljesen pozitív, megbízható helyről szerzett értesítéseket nyerni:

A két szociálista vezérnek és a már hosszabb ideje Budapesten tartózkodó Weltner Jakabnak pertörleszt előkészítő munkálatok a befejezéshez értek és az igazságügyminiszter a csütörtöki minisztertanácsban fogja a pertörleszt indítványát előterjeszteni.

A nyári szabadságáról visszatért Bethlen István gróf miniszterelnök einöklété alatt összeülő minisztertanács

minden bizonnyal hozzájárul az igazságügyminiszteri előterjesztéshez

A nők vakok

Sok nő nem veszi észre a festékek, krémek és puderek káros kihatásait. Azt hiszi, hogy ezek által el lehet leplezni a hibás bőrt. Már pedig a bőr csakis eredeti természetességében szép. A bőr egyenletlenségének, valamint a pattanásoknak, foltoknak, az arc ingerlékenységének és egyéb hibáinak leküzdésére használjon egy kis Cadum kenőcsöt. E rendkívül egyszerű módon a bőr visszatér egészséges állapotába és ezáltal természetes szépségéhez. Ne próbálja aica megrejtteni az arc fogyatékoságait. Kiszűbőlje ki hibáit a Cadum kenőccsel. Ez rögtön megszünteti a viszketegséget s igazán megnyugtató és gyógyító hatást gyakorol mindenütt, ahol bőr ingerlékenységre, vagy bőrgyulladásra van szó. Jó kihatása van: ráncok, pattanások, bőrfoltok, vágások és rovarcsípések esetében.

Borzalmas szerencsétlenség Kiskunfélegyháza közelében.

A vonat elgázolt egy szekeret. — Három halottja van a katasztrófiának. — Ha nincs a vasuti átjárónál sorompó.

Csongrádról jelentik: Borzalmas szerencsétlenség történt Csongrád és Kiskunfélegyháza között. Ma reggel Kiskunfélegyháza közelében egy parasztszekér, amelyen özvegy Szabó Józsefné ült, egy 20 és egy 16 éves leányával, valamint egy nőismerősükkel, a város felé haladt. A város közelében van a vasuti átjáró, amelyet azonban nem láttak el sorompóval.

Amikor áthajtottak a síneken, berobogott a személyvonat, amely darabokra zúzta a szekeret. Szabóné és ismerőse, nemkülönben az egyik leány nyomban meghalt, míg a másik leányt életveszélyes sérülésekkel szállították a kórházba.

és ezután a legfelsőbb helyen döntenek az ügy felett. Az államfő döntését azután publikálják.

A kommunben Garaminak és Buchingernek nem volt szerepe és mindkettő a szociáldemokratapárt mérsékelt szárnyában foglalt helyet. A kommun alatt hagyták el Magyarországot, de csakhamar hazajöttek és résztvettek a Clark-féle tárgyalásokon, amikor az antant megbízásából a Huszár-féle kormány megalakult. Ezután mentek ki Bécsbe, ahol megindították a „Jövő” című napilapot. A királyi ügyészség akkor vádindítványában Jászai Oszkár, Károlyi Mihály gróffal, Szentde Pállal együtt a Jövő hasábjain elkövetett kormányzósértésért, a társadalmi rend erőszakos felzárkásáért s izgatásért kívánta felelősségre vonni Garamit és Buchingert.

Budapesten, de egész Magyarországon általános helyeslés kíséri a kormány ama megbocsátás szellemétől sugalt igyekezetét, hogy az összes forradalmi ügyeket likvidálni óhajtja.

Két diákragédia az érettségi miatt.

Az egyik diák föbelötte magát, a másik a vonat alá feküdt, mert elbukott a pótérettségi vizsgán.

(Marosvásárhely, október 2.) Megrendítő diákragédia történt ma délután Marosvásárhelyen. Panait Topa, a katonai liceum tanulója, a katonai-iskola háta mögött levő kiserdőben föbelötte magát és a szerencsétlen diák nyomban meghalt.

A rémes öngyilkosságot ma délután 5 és 6 óra között jelentették a katonai-iskola titkári hivatalának. Az öngyilkosság hírére a katonai-iskola titkárságának az értesítésére úgy a katonai, mint a polgári hatóságok kiszálltak a helyszínre, hogy megállapítsák az öngyilkosság körülményeit és annak okát. A bizottság átvizsgálván a halott ruháit, bucsulevelet talált, amelyet az igazgatóságnak címzett a diák. Ebben a levélben bejelenti öngyilkosságának okát. A levél szerint a 20 éves fiatalember, aki most pótérettségire állt elő azért lett öngyilkos, mert nem ment ke-

resztül a vizsgán. A törekvő fiatalember rendkívül lelkére vette a vizsgán ért kudarcot és elhatározta, hogy a halálba menekül. Panait Topa diaktársai, valamint az iskola tanára is szorgalmas, törekvő diáknak ismerték, aki azonban az érettségin ennek dacára elbukott. A napokban kezdődtek meg Vásárhelyen a pótérettségi vizsgálatok, ekkor Topa ismét vizsgára állott. A balszerencse üldözte, mert az érettségi vizsgát most sem tudta letenni.

Hasonló tragikus eset színhelye volt a reggeli Slatina városka, ahol Mladu Constantin, aki pótérettségi vizsgán elbukott, a vonat elé vetette magát. A vonat a szerencsétlen fiatalembernek mindkét lábát tőből lemetszette. Haldokolva szállították a slatinai kórházba, életbenmaradásához nagyon kevés a remény.

Tarthatatlanná vált Simon Böskék helyzete Keszthelyen.

A világ legszebb leányának apja el akar költözködni Keszthelyről, mert leánya állandó gunyolódások középpontja lett. — A keszthelyi gazdászok. — Miss Hebron és egyebek.

(Keszthely, október 2.) Tudvalevő, hogy Simon Böske világsikere nem találkozott a magyar nagyközönség teljes jóváhagyásával, mert bizonyos antiszemita köröknek a lelkiük mélyéig fáj, hogy a keszthelyi zsidó orvos gyönyörű gyermeke a világ megválasztott szépségkirálynője.

A világ legszebb leányának kikiáltott Simon Böske keszthelyi izraelita urileány élete, mióta hazajött a világszépségversenyéről, Franciaországból — dicsőség helyett kegyetlen és kétségbeesett szenvedés.

Felelőtlen emberek olyan bántó és súlyos inzultusok tömegével ejtik kétségbe Simon Böskét és családját, hogy édesapja, a derék keszthelyi főorvos, hetek óta a legkomolyabban foglalkozik azzal a gondolattal:

elköltözik Keszthelyről, otthagyja házat, vagyonát, harmincévi becsült munkájának minden gyümölcsét,

és a tiszteletet, mely körülvette, a becsülést, mely nevét Keszthely első emberei közé emelte — mindent otthagyt, mert nem bírja nézni az inzultusok sorozatát, melynek híres gyermeke valóságos áldozata.

Elvonulva a világtól, Keszthelyen akarta kipihenni Simon Böske a világszépségverseny emlékeit. Nem akart filmsztár lenni, nem ohajtott párisi variété szerződést, pesti színházi szerepeltetést, reklámházasságot, — hanem csöndes, nyugodt, békés pihenést otthon az édesapja házában, Keszthelyen.

A fiatal, józan itéletű urileány meglegte a népszerűség fáradalmait és abban a reményben utazott haza Keszthelyre, hogy a pihenést végül otthon megtalálja.

Tudta, hogy ebben a vidéki városban, ahol a kaszt merev falai egy zsidó leány számára megdönthetetlenek, nem fognak a helyi előkezőségek örülni világszerte szerzett népszerűségének. Nem várt ünneplést, csak azt, hogy csendben tudomásul veszik hazaérkezését és — békében hagyják.

Ehelyett az igazi pokol kezdődött.

Szeptember első napjaiban az új tanév kezdetére megérkeztek a keszthelyi gazdászati főiskolára a gazdászifjak, akik eddig sem rejtektek véka alá antiszemita "érzelmeiket".

Fiatalságuk egész megdöbbentéssel a zsidó szépségkirálynő "heccelésébe" kezdtek.

Az esti órákban naponként macskazenét rendeztek és rendeznek Simon Böskék ablaka alatt és olyan förtelmes nótákat gyártottak, hogy ki se lehet nyomtatni ezeket a buta, izléstelen és sértő szövegeket.

Odáig mentek ezek a vakmerő "tréfák", hogy *tényes nappal sem mer Simon Böske Keszthelyen az uccára menni, mert az inzultusok egymást követik körötte és előtte az uccán.*

A legcekélyebb megjegyzés, amit gúnyos jelzőkkel hangosan kiabálnak utána az éretlen ifjak:

— Miss Hebron!

De ehhez aztán hozzáfűzik saját egyéni „szellemességeiket”, antiszemita megjegyzéseiket, izetlen kiszólásaikat és mindezt a gúnyos nevetés, a helyi káröröm sorfala között, szinte nevetésgéssé téve kell elszenvedni védtelenül Simon Böskének, mert ezideig még senki sem jelentkezett, aki tisztességre tanította.

Kifizetik a háboru alatt rekvirált tárgyak értékét.

Az osztrák-magyar hadsereg által kiállított bonokat október 10-ig kell benyújtani az aradi pénzügyigazgatósághoz.

(Arad, október 2.) A háboru befejezése óta több ízben hangozott el már biztatás az illetékes hatóságok részéről abban az irányban, hogy a háboru alatt a hadsereg által rekvirált tárgyak értékéről szóló bonokat beváltják. Az aradi pénzügyigazgatóság a pénzügyminiszterium felhívására, két esztendővel ezelőtt össze is írta Arad és Aradmegye lakosságának bön-követeléseit, azonban a legutóbbi időkig semmi intézkedés nem történt a bönok beváltására. Az aradi pénzügyigazgatóság a lapokban ismét hirdetést tett közre, a melyben felhívja Arad és Aradmegye lakosságát, hogy sürgősen jelentsék be bönköveteléseiket. Az Aradi Közlöny munkatársa beszélgetést folytatott Glava György aradi polgárral tanácsossal, aki kijelentette, hogy biztosa tudomása szerint a kormány legrövidebb időn belül kifizeti a

háboru alatt, az osztrák-magyar hadsereg által elrekvirált tárgyakért a polgárság követeléseit.

— A legutóbbi összeírásnál — folytatta Glava tanácsos — megállapították, hogy Arad és a megyében 518.191 lakos van. Az összeírás eredményét felterjesztették a pénzügyminiszteriumhoz, ahol nemskára sor fog kerülni a kifizetésekre. Az aradi bontulajdonosok nálam igazolják követeléseiket és a községekben lakók pedig a jegyzőségeknél. Az illető község jegyzője a legsürgősebben köteles beküldeni az igazolásokat az állami adóhivatalhoz. Az igazolások végső határideje október 10. Ezután benyújtott követeléseket a pénzügyigazgatóság nem veheti figyelembe.

Házbér fejében megverte a háztulajdonosnőt.

A renjtens lakó sofförbarátja asztalt vágott Horváth Nusi édesanyjának fejéhez.

(Arad, október 2.) A házigazda és a lakók közötti gyakran tapasztalt nézeteltérések nem egyszer igen súlyos incidensekben robbannak ki. Ma délután Aradon a Szél-ucca 28. számú házban volt egy ilyen nézeteltérésekből származó incidens, melynek áldozata Horváth Károlyné, a „Füles Bagoly” című aradi tréfás hetilap szerkesztőjének felesége, Horváth Nusi operettprimadonna édesanyja.

A ház lakója, Szabó János házbérfizetés nélkül akart elköltözködni és a ház tulajdonosa, Horváth Károlyné mindent elkövetett, hogy ezt megakadályozza. Szabó János lakó barátja, az Ar. 839. számú teherautó sofförje, a vita hevében Szabóék pártjára állott és a keze ügyében levő asztalt Horváthnéhoz hajította, aki fején súlyos sérülést szenvedett. A háztulajdonosnő feljelentést tett, Szabóék és a sofför ellen a rendőrségen, de mire a helyszínre kiszállt a rendőrség, Szabóék már elköltöztek. A rendőrség megindította a nyomozást és bevezette az eljárást a sofför ellen. Horváth Károlynét súlyos sérülésével lakásán ápolják.

„CENTRAL” mozgó Str. Russu Siriann, volt Aulioh L.-ucca

Ma, csütörtökön d. u. 5, 7 és 9 órakor

Premier!

Az odesszal spion

Mélyhatású orosz dráma.

Főszerepben az orosz színház nagyságai:

Galio Kratoenoo, A. Veldt, N. Komarow.

„ELIT” mozgó a városligetben

u. 5, 7 és 9 órakor

GRETA GARBO és JOHN GILBERT

sláger filmje

„Végzet”

Monumentális dráma a becsület, szerelem és az igazságról.

BAYER

Ebben az esős időben nedvesek lesznek lábai. Könnyen elmelegedhet, vagy komoly elmelegedést szenved. Vegye ki a gyógyszerárnyékát.

Aspirin tablettákat

melyeket egy pohár vízben kell bevenni.

Az Aspirin-tabletták tudvalevőleg hatásosak minden megfázás, megfázás, fejfájás, fogfájás, valamint csúszás és reumás fájdalmaknál. Vásárlásnál mindig ügyeljünk az eredeti

„Bayer”-csomagolásra, 20 vagy 6 tablettaival.

Október 1.

Az új előfizetési negyed küszöbén arra kérjük helybéli és vidéki előfizetőinket, hogy az „Aradi Közlöny“-ért való hátralékos tartozásukat, valamint az előfizetés megújítását a kiadóhivatalnak idejekorán beküldeni sziveskedjenek, nehogy a lap küldésében fennakadás álljon be.

— A nyugdíjgyesület hivatalos közleményei. Az állomáson fizetett CFR és volt MÁV nyugdíjasok folyó évi október havi illetményeiket e hó 7-én és 8-án, hétfőn és kedden vegyék fel. Ebben a hónapban még a régi rendszer szerint lesznek a nyugdíjak folyósítva. A volt Acsev. nyugdíjasok már az októberi illetményeiket nyugdíjkönyvre fogják kapni. A kiállított könyvek érkezését meghirdetjük. Az október havi nyugdíjban nincs változás. Az esküt nem tett és elbocsátott tisztviselők e hó 6-án, vasárnap délelőtt 10 órakor jelenjenek meg az egyesületi helyiségünkben. A volt MÁV állomáson fizetett nyugdíjasok e hó 6-án, vasárnap délután 4 órakor jelenjenek meg az egyesületi helyiségünkben. Mindazok, kik tagdíjhátralékban vannak, azt sürgősen fizessék be. Az elnökség.

— Fej-, váll- és ágyékrheumánál, idegfájásoknál, csipőszaggatásnál és zsabánál a természetes „Ferenc József“ keserűvíz rendkívül hasznos házi-szer, mely kora reggel egy pohárral bevéve, az emésztőcsatornát jól kitisztítja. Egyetemi klinikákon szerzett tapasztalatok tanúsítják, hogy a valódi Ferenc József víz gyors és biztos hatású, kitűnő gyomor- és béltisztító szer. A Ferenc József keserűvíz gyógyszer-tárakban, drogériákban és fűszerüzletekben kapható.

— Az Aradi Polgári Jótékony Egyesület Temetkezési Csoportja értesíti tagjait, hogy az első csoportban 306-ik és a másodikban a 230-ik szelvényig esedékes a fizetés.

— Mirjam, Malczór-választék Kerpelnél.
— Az emberek általában szerencsétlenek. . .
Élnek és meghalnak anélkül, hogy a vágyaik, kívánságaik egy ezredrészét is kielégítenék. Megelégedésről szó sincs, inkább csak megalkuvásról. . .
Most itt az alkalom, próbálja ki szerencséjét, ne mulassza el a hirtelen meggazdagodás lehetőségét. Rendeljen egy osztálysorsjegyet Delej László bankházában Budapest, VII/a., Erzsébet-körút 34.

— Nagyszabású szüreti mulatságot rendeznek az aradi nyomdászok vasárnap délután 3 órai kezdettel saját otthonukban, az Akác-uccai Gutenberg-Otthonban, melynek keretében este 8 órakor nivós műsor keretében avatják fel most épített színpadukat.

Orgiák Arad külvárosi korcsmaiban.

(Arad, október 2.) Az aradi államrendőrség erkölcsrendészeti ügyosztályához érkezett feljelentés alapján az éjszaka folyamán nagyszabású erkölcsrendészeti razzliát tartottak a városban. A feljelentés szerint ugyanis, különösen egyes külvárosi korcsmatulajdonosok, valószínűs leánykereskedelmet üznek. Ezek a korcsmák a titkos prostituáltak találkozó helyei, de ide szállítják az ugynevezett kosaras asszonyok az elcsábított leányokat is. A feljelentés elmondja, hogy kedvenc látogatóhelye a város férfilakosságának egy-egy ilyen korcsma, ahol éjszakáról-éjszakára orgiáznak.

Adamovici Péter, az erkölcsrendészeti ügyosztály főnökének vezetésével rendőrségi közegek járták végig a külvárosi korcsmákat, amelyekből több titkos prostitúcióval foglalkozó nőt sikerült előállítani. Az előállított nőket ma délelőtt a poliklinikára szállították, ahol az orvosi vizsgálat megállapította, hogy mindannyiuk veneriás betegségben szenved. A beteg leányokat a rendőrség a kórházba utalta, a korcsmárosok ellen pedig megindult a szigorú eljárás.

Október 10-ikén közzszemlére teszik a választói listákat.

A listából kimaradtak október 30-ig felebbezhetnek. 25—30 százalékkal emelkedett a megyében-a választók száma.

(Arad, október 2.) Az aradi városházán már vége felé közelednek a választói összeírások, úgy hogy október 10-én közzszemlére teszik a választói listát. A kimaradtaknak október 30-ig jogukban áll a járásbíróshoz felebbezni és kérni utólagos felvételüket. A város interimár bizottsága ma elhatározta, hogy október tizedikéig az egyes interimár bizottsági tagok felülvizsgálják az összeállított listákat.

A megye területén is elkészültek a listák. Hozzávetőleg 110.000 megyei választó lesz, akik közül 13—15.000 a nő. Ez a szám 25—30 százalékos emelkedést jelent a tavalyival szemben. A közgazgatási hatóságok elhatározták, hogy a könnyebb kezelés szempontjából külön listákat készítenek a községi és megyei s külön listákat a parlamenti választásokra.

Macdonaldot előadásra akarta leszerződtetni a Berengarián egy amerikai üzletember

Az angol miniszterelnök utja Amerikába.

Londonból jelentik: A Berengaria kedvenc időben folytatja útját az amerikai partok felé. Macdonald kabinját csak ritkán hagyja el, kajütjében rádión az összes fontosabb híreket fölveszi.

Egy amerikai üzletember azt kérdezte tőle, hogy milyen összegért lenne hajlandó egy rádió-cég részére rádió előadást tartani, az angol miniszterelnök azonban válasz nélkül hagyta az amerikai business-mant.

Fegyvergyakorlatra hívták be a tartalékos tiszteket.

A tisztek fegyvergyakorlata október 4-én kezdődik és 30 napig tart.

(Az Aradi Közlöny bucaresti-i tudósítójának távirata.) A vezérkar fegyvergyakorlatra hívta be az 1920. utáni évfolyamok összes tartalékosait, akik júniusban nem tettek eleget a behívási parancsnak. A fegyvergyakorlat 20 napig tart és október 14-én kezdődik. Behívták továbbá az ugynevezett schimbások közül az 1927. évfolyambeliakat 25 napra, október 9-iki kezdettel.

Végül az összes fegyvernembeli tartalékos hadnagyokat az 1919. évi korosztálytól kezdődőleg, akiket már 1928-ban behívtak, de nem jelentkeztek, ugyanígy az összes tartalékos főhadnagyokat és kapitányokat is és azokat a tartalékos tiszteket, akik saját költségükön kívánának bevonatni. A tisztek fegyvergyakorlata október 4-én kezdődik és 30 napig tart.

Elütött az autobus egy aradi festőművészt.

Balla Frigyes súlyos zúzódásokat szenvedett. A sofőr vigyázatlansága okozta a balesetet.

(Arad, október 2.) Ma délelőtt tíz óra után súlyos baleset érte Balla Frigyes ismert aradi festőművészt. A művész a Deák Ferenc-uccán éppen hazafelé sietett. A Vadászokút előtt át akart térni a másik oldalra és ahint felépett a járdáról, a főtér felől robotg Ar. 4 jelzésű városi autobus elütötte. Balla Frigyes a földre zuhant, de szerencséire az autobuszt sikerült lefékezni és így nem került a kerekék alá. A szerencsétlenség színhelyén percek alatt hatalmas tömeg gyülekezett. A művészt felvitték a közelben levő lakásába, ahol azonnal ápolás alá vették.

Az orvosi vizsgálat megállapította, hogy Balla Frigyes fején és lábán szenvedett súlyosabb zúzódásokat. A szerencsétlenség színhelyén megjelent a rendőrség is és a szemtanúk vallomásából megállapították, hogy az autobus vezetője, Pálincás András nem tűkölt és ezért történt a szerencsétlenség. Az általánosan ismert és köztiszteletben álló művészember balesete nagy részvétet keltett Aradon.

Irodalom és művészet

* Nagy az érdeklődés Földes Mihály színiskolája iránt. Az aradi színház életében örvendő eseményt jelent, hogy végre komoly színiskola nyílik meg Aradon, Földes Mihály, az aradi színház érdemes tagjának művészi vezetése mellett. A színiskola létesítése általános érdeklődést váltott ki azok köréből, akik hajlandóságot éreznek a színészet iránt. Az iskola értéke különösen abban rejlik, hogy a növendék aránylag egészen olcsó díj mellett, a tanuláson kívül gyakorlati oktatásban is részesül, olyképen, hogy résztvehet az előadásokon is, ami tudvalevőleg a legjobb út a kibontakozás felé. A tanítás a közeljövőben kezdődik meg, a tanárok szerepét a szintársulat elsőrendű művészei töltik be. Az eddigi jelentkezésekből ítélve, a színiskola a legteljesebb siker jégében kezd meg működését.

* Október 10: Szökik az asszony. Ezt a dátumot tessék jól megjegyezni, közönség. Ek-

kor indul meg a szíri szezon Aradon és ekkor indul diadalra az operett, amely hosszú idő-kig uralni fogja az aradi színház műsorát. Nem ismeretlen Aradon sem, hogy a Szökik az asszony milyen óriási, tomboló sikert aratott Budapesten és két színház is játszotta. Teljes mértékben érthető is ez. A szűzsé jó, Kardos Andor munkája, a muzsika csupa invenció, Brodszky Miklós jegyzi a szerzőséget s maga az előadás kitűnő fesz. Viola Margit, Lendvay Böske (az új szubrett bemutatkozása), L. Kiss Mariska, Csengery Ica, Veér Paula, Balázs István, Rudas Győző, Nyerges játszik a főszerepeket. Gümöry László rendezése csupa ötlet, Cellert karnagy dirigál, Kövály festi az új díszleteket. A premier-előadás A. bérletben megy. Jegyek hétfőtől a színházi jegypénztárban.

Megrendszabályozzák a bucaresti-i soffőröket.

Hátrakötött közzel vezetik végig a főváros utcáin a vigyázatlan soffőröket. Szigorú rendelkezések az autóbalesetek csökkentésére.

Bucurestiből jelentik: Tegnap temették el Bucurestiben nagy részvét mellett Sandru Cristea közlekedési rendőrt, akit — mint jelentettük — vasárnap hajnalban halálra gázolt egy részeg soffőr.

A tragikus eset, valamint a többi más autószerencsétlenség arra bírták a rendőrhatalóságokat, hogy szigorú rendszabályokat léptessenek életbe, a gondatlan és vigyázatlan soffőrökkel szemben. Elrendelték, hogy az autók csak mérsékelt sebességgel haladhatnak a város területén és a soffőrök egyénileg lesznek felelősek minden balesetért. Minden soffört, aki valamilyen szerencsétlenségnek lesz az okozója, hátrakötött kezekkel fogják végigvezetni Bucaresti utcáin, a mellére táblát helyeznek „Soffőr“ felirással, hogy így közzmegvetésnek tegyék ki. Felmenték a pénzbírságot is, sőt az autóbaleset elkövetőét pénzbírságon kívül börtönbüntetéssel sújtják.

A hatóságok remélik, hogy a szigorú intézkedések a minimumra csökkentik az autóbalesetek számát.

Rádióműsor.

— Romániai idő. —

CSÜTÖRTÖK, október 3.

Bucuresti 19. Vidám negyedóra, 19.15. A Sibiceano zenekar folytatja zenéjét, 22. Ghilis Anna, az Opera művésznőjének hangversenye, 22.45. Házi hangverseny, 23.50. Időjárás és hírek. — Berlin, 15—16. Gramofonzene 17.30. Kamarazene a Schubert-négyes előadásában, 21.15. Közvetítés a Metropoli Színházról: Sacha Guitry „Mariatte” c. darabját játsszák, 1.30-ig: tánczene. Leipzigi közvetítés, — Belgrád 13.40. Gramofonzene 21. Operaközvetítés a Nemzeti Színházról. — Königsberg, 14.15. Déli hangverseny, 17. Szórakoztató zene, 21.05. Szórakoztató hangverseny. — Königsbrunn, 13. és 15. Gramofonzene, 17.30. Délutáni zene Berlinből, 18.30. Heine prózai költeményei. — Lahti, 13.05. Zene, 19.25. Énekhangverseny, 21.05. Szimfonikus hangverseny. — Lipsce, 17.30. A házi zenekar hangversenye, 21. A lipcei szimfonikus zenekar hangversenye, 23.20. Hírek. — Milano, 12.15. Gramofonzene, 21.30. Donizetti: „A kegyenc nő” c. operája, Utána házi zenekar. — Nápoly 18. Hangverseny, ének, 22.02. Schinelli: „Kis csokoládé lány” c. operettjének előadása, 24. Jazz-zene. — Prága, 12.15. Gramofonzene, 13.30. Déli hangverseny 17.30. Délutáni hangverseny 20.05. Bécsi keringők, 21. Streicsek: „A bíró lovag” c. darabja. — Róma, 14.15. A rádió-trió hangversenye, 18.30. Délutáni hangverseny, 22. Szimfonikus hangverseny, Utána: Tánczene. — Varsó, 19. Kamarazene-hangverseny, 21.30. Népszerű hangverseny, 23.45. Tánczene. — Wien 12. Délelőtti hangverseny, 5. Délutáni hangverseny, 9. Delius Ferenc előadása Romain Rollandról, 10. Dostal Alajos zenekarának hangversenye. — Budapest, 10.15. Eugen Stepat orosz balalajka-hangversenye, 13. Déli harangszó az Egyetemi templomból 13.05. Györi Lakatos Tóti és Misi cigányzenekarának hangversenye, 17. Rádió Szabad Ezerem, 18.10. Dr. Kadocska Gyula „Őszi védekezés a gazdasági kártevők ellen, 18.40. A Mandits-szalonzenekar hangversenye, 21.15. A m. kir. Operaház tagjaiból alakult zenekar hangversenye, 22.45. Bachmann jazz-band a Dunapalota nagyszállóból, 24. III. Radics Béla és cigányzenekarának hangversenye a Dunapalota-nagyszállóból.

PÉNTEK, október 4.

Bucuresti 18. Házi hangverseny, 19. Az előbbi hangverseny folytatása, 22. Színház, 23.50. Időjárás és hírek. — Berlin, 15.15. Gramofonzene kamaraművekből, 17.30. Szórakoztató zene, 19.30. Hangverseny, 21. Wlde Oszkár „Lady Windermere legyezője” c. darabjának rádióelőadása és Géczy Barnabás zenekara szórakoztató zenét ad, 1.30. Tánczene, 20.55. Közvetítés Kölnből,

— Belgrád, 13.40. Gramofonzene, 19.05. Hangverseny-közvetítés a Moszkva-kávéházról, 22. Kamarazene, 17. Négyes; 23.30. Cigányzene. — Köln, 8. Gramofonzene 13.10. Mechanikus zene, 14.05. Déli hangverseny, 18.35. Délutáni hangverseny, 21. Vidám est, hírek és tánczene. — Königsberg, 14.15. Déli hangverseny, 17.30. Délutáni hangverseny, 21. A königsbergi operaház zenekarának szimfonikus hangversenye, 23.30. Tánczene. — Lahti, 18.05. Zene, 19.30. Helmi Caren énekhangversenye, 20.40. Házi zene, 21.30. A házi zenekar hangversenye kürtszóval. — Milano, 12.15. Gramofonzene, 13.30. Házi zene, 18. Házi zenekar, 21.30. Nagy szimfonikus hangverseny, 24.15. Házi zene. — Nápoly, 18. Hangverseny, ének, 22.02. Catalani: „La Vally” c. négyfelvonásos operájának előadása. — Prága, 12.15. Gramofonzene 12.30. Déli hangverseny, 17.30. Kamarazene az Ondricek-négyes előadásában, 20.30. Shakespeare: „Vihar”-jának közvetítése a prágai Nemzeti Színházról (Fibich zenéjével), 23.20. Kávéházi zene. — Róma, 14.15. Rádió-trió-hangverseny, 18.30. Délutáni hangverseny, 22. Lehár: Frasquita című három felvonásos operettje. — Varsó, 19. Mandolinzenekar hangversenye, 21.15. A varsói filharmonikusok szimfonikus hangversenye. — Wien, 12. Délelőtti hangverseny, 5. Gramofonhangverseny, 5.45. A hangversenyakadémia hangversenye 9.05. Millöcker Károly „Gasparone” című operettje. — Budapest, 10.15. A Mandits-szalonzenekar hangversenye, 13.05. Gramofonhangverseny, 17.20. Az Országos Állatvédő Egyesület mesedélutánja, 18.10. Fáy Lina felolvasása: „Madách és vanyarci barátai”, 18.40. A m. kir. 1. honvédelmi ezred zenekarának hangversenye, 21.45. P. Márkus Emilia és Gál Gyula, a Nemzeti Színház örökös tagjainak előadói estje, Majd: Magyar Imre és cigányzenekarának hangversenye a Hungária nagyszállóból.

Maculatura

papírt legrosszabb állapotban kaptok meg. — Cím az Aradi Közlöny kiadóhivatalában

Legjobb szabású ruhák

Sof-lui RENDY-nél készülnek olcsó árak mellett. ARAD, von Szabadság-tér 21. sz.

A szerkesztésért ideiglenesen
SALGÓ HENRIK
felel.

Szőrmabunda, télkabát,

szövet- és selyemruha
feltűnő olesó árakban a
VICTORIA
női confection divatházban
Arad, a Dáciával szemben.

NYILTÉR.

E rovat alatt közlőtekért nem vállalunk felelősséget.

Köszönetnyilvánítás.

Mindazoknak, kik szeretett jó feleségem és édesanyánk

Buchsbaum Jánosné

temetésén résztvettek, koporsójára virágot helyeztek, részvétük kifejezésével mély bánatunkat enyhíteni igyekeztek, ezúton mondunk hálás köszönetet.

A gyászoló család.

DEERE & Co. GAZDASÁGI GÉPGYÁR MOLINE. (ILINOIS, U. S. A.)

Alapítva: 1824.

12 GYÁRTELEP.

Alapítók: 1050 millió dollár.

ERDÉLY GAZDAKÖZÖNSÉGÉHEZ!

Tisztelettel tudomására hozzuk Erdély tisztelt gazdáinak, hogy

John Deere**traktoraink**

és egyéb gyármányaink

kizárólagos vezérképviselőt Erdély területére

AUTOMOBILIA S. A. R. CÉGNEK ORADEA

adtuk át.

Balv. R. g. Ferdinánd 2.

Fentnevezett vállalat készséggel szolgál mindenkor árajánlással és szívesen mutatja be gyármányainkat.

Tisztelettel

DEERE & COMP., MOLINE, U. S. A.

